

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ СКАСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ДЕКЛАРУВАННЯ НЕПРАВДИВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

ЛИТВИН Наталія Анатоліївна - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права і процесу та митної безпеки, Університет державної фіскальної служби України

<https://orcid.org/0000-0003-4199-1413>

КРУПНОВА Любов Василівна - доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права і правосуддя, Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука

<https://orcid.org/0000-0003-1789-0647>

DOI 10.32782/NP.2020.4.9

Стаття посвячена дослідженню проблемних питань по ухиленню від кримінальної відповідальності за декларування ложної інформації особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також порівняльними з ними особами.

Встановлено, що визнання неконституційними окремих норм антикорупційного законодавства судами Конституційного суду України викликало широкий резонанс у всій світовій суспільності і поставило під загрозу імідж нашої країни, котра в останнє часи активно впроваджує заходи по подоланню корупції, в тому числі і в вищих ешелонах влади.

Зроблено висновок про те, що з метою регулювання складеної ситуації необхідно проведення ряду заходів: 1) внесення змін і доповнень в Кримінальний кодекс України і Кодекс України об адміністративних правопорушеннях в частині повернення і посилення відповідальності за недостовірне декларування; 2) внесення змін в антикорупційне законодавство України з метою відновлення повноважень Національного агентства по запобіганню корупції як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, котрий забезпечує формування і реалізацію державної антикорупційної політики в державі; 3) відновлення електронного декларування; 4) «перезагрузка» Конституційного Суду України і залучення нових кадрів з

безупречної репутацією і високим рівнем професійної компетенції по питаннях конституційного права (через жорсткого конкурсного відбору, котрий буде відповідати конституційним вимогам); 5) збільшення меж нижнього порога застосування кримінальної відповідальності за ложне декларування.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, кримінальна відповідальність, податкова декларація, податкове навантаження, ухилення від сплати податків, корупція, судопроизводство.

Постановка проблеми

На сьогодні в Україні сформульовано й закріплено законодавчо основні принципи, завдання та стратегічні напрями державної інформаційної політики, сформовано державні інституції відповідної компетенції, ухвалено цілу низку концепцій, програм та планів дій. Водночас на рівні практичної реалізації інформаційна політика держави в сучасній Україні відзначається різноспрямованістю та нескордированістю діяльності різних відомств, непослідовністю та непрозорістю в реалізації намічених заходів [1, с. 80]. Прикладом цього є питання електронного декларування доходів, яке завжди перебуває у центрі уваги як контролюючих органів, так і громадян багатьох країн світу, й Україна не є винятком. Це пов'язано, зокрема, з тим, що декларування є невід'ємною складовою протидії корупції. Адже у країнах з розвиненою економікою декларування є осно-

вною доказовою базою для притягнення до відповідальності за корупційні дії. Україна впродовж багатьох років вживає заходів щодо запровадження світових трендів у декларуванні доходів, розвитку електронних сервісів для платників податків, обміну податковою інформацією на підставі укладених міждержавних договорів про уникнення подвійного оподаткування, у тому числі, в частині декларування іноземних доходів, розробці механізмів легалізації доходів тощо [2, с. 5]. Невід'ємною складовою антикорупційного механізму є електронне декларування, запровадження якого дозволяє оперативно аналізувати дані декларантів щодо їх доходів та вживати заходів щодо притягнення до відповідальності за неправдиву інформацію в деклараціях. Електронні декларації, відповідно до законодавства про очищення влади, розміщені на сайтах державних органів. Дані електронних декларацій є у вільному доступі в мережі Інтернет, тож можуть використовуватися для отримання інформації про доходи та майновий стан осіб, які їх заповнювали, у тому числі й членів їх сімей, зокрема, щодо претендентів на працевлаштування на державну службу, на виборні посади тощо.

Останнім часом в Україні відбулися скандальні зміни в частині відповідальності за декларування неправдивої інформації, тож це питання потребує додаткового вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питанням теорії та практики декларування доходів, зокрема в частині легалізації доходів і капіталів, правового регулювання оподаткування доходів фізичних осіб, інституту податкової таємниці та податкової амністії приділяли увагу у своїх наукових дослідженнях О. Барановський, О. Головашевич, П. Дуравкін, Є. Збінський, Л. Касьяненко, Н. Костенко, Н. Краус, І. Криницький, А. Новицький, Д. Стародуб та інші вітчизняні й зарубіжні вчені. Правовим засадам відповідальності за умисне подання неправдивої інформації в процесі декларування доходів, а також протидії корупційним проявам в органах влади різного рівня присвячені наукові доробки М. Кучерявенка, О. Литвина, Є. Невмержицького, Д. Никифорчука,

М. Погорецького та інших дослідників. Віддаючи належне вагомим напрацюванням науковців з досліджуваної проблематики, все ще потребують подальшого вивчення та аналізу правові наслідки скасування в Україні кримінальної відповідальності за декларування неправдивої інформації про майно та доходи, що й обумовлює актуальність цього дослідження.

Мета і завдання дослідження полягає у тому, щоб на основі аналізу правових засад регулювання декларування доходів в Україні дослідити правові наслідки від скасування в Україні кримінальної відповідальності за декларування неправдивої інформації особами, що уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також прирівняних до них осіб.

Виклад основного матеріалу

Відповідно до вітчизняного законодавства, за порушення порядку декларування передбачено такі види відповідальності, як дисциплінарна, адміністративна та кримінальна. Тож у жовтні 2020 року суспільство сколихнула новина про відміну кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації, а також про те, що віднічні декларації державних службовців будуть закритими від громадськості. Таке рішення ухвалено Конституційним судом України, котрим було визнано низку правових норм вітчизняного антикорупційного законодавства неконституційними. Ухвалення такого рішення тягне за собою й суттєве скорочення повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК), яке згідно з положенням частини першої ст. 4 Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII є «центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізацію державної антикорупційної політики» [3]. Відповідно, зазначене вище спричинило широкий резонанс не лише в Україні, але й в усій світовій спільноті та поставило під загрозу імідж нашої країни, котра впродовж останнього часу активно впроваджувала заходи щодо подолання корупції, у тому числі, й у вищих ешелонах влади. Крім того,

відміна кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації негативним чином вплине й на євроінтеграційні процеси України.

Причини для занепокоєння не були безпідставними, адже своїм рішенням від 27.10.2020 № 3-р/2020 Конституційний суд України визнав неконституційними положення ст. 366¹ Кримінального кодексу України, відповідно до якої за декларування недостовірної інформації передбачалося покарання [4]. Також визнано неконституційними низку норм Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII зі змінами, а саме: пункти 6, 8 част. 1 ст. 11 (повноваження Національного агентства); пункти 1, 2, 6-10¹, 12, 12¹ част. 1, част. 2-5 ст. 12 (права Національного агентства); част. 2 ст. 13 (уповноважені особи Національного агентства); част. 2 ст. 13¹ (уповноважені підрозділи (уповноважені особи) з питань запобігання та виявлення корупції); ст. 35 (особливості врегулювання конфлікту інтересів, що виник у діяльності окремих категорій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування); абзаци 2 і 3 част. 1 ст. 47 (облік та оприлюднення декларацій); ст. 48 (контроль та перевірка декларацій); ст. 49 (встановлення своєчасності подання декларацій); ст. 50 (повна перевірка декларацій); ст. 51 (моніторинг способу життя суб'єктів декларування); част. 2 і 3 ст. 52 (додаткові заходи здійснення фінансового контролю); ст. 65 (відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення) [5].

Як бачимо, неконституційними визнано саме ті норми законодавства, що регулюють питання щодо суб'єктів декларування, які є службовими особами, що займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єктів декларування, які обіймають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків [3]. Таким чином, Конституційним судом України спричинено прецедент щодо ліквідації відповідальності за умисне неподання або подання декларантами недостовірної інформації у декларації.

Зазначеним вище рішенням Конституційного суду України від 27.10.2020 № 3-р/2020 запроваджено й суттєві обмеження в частині

контролю НАЗК судової гілки влади та скасовано основні його повноваження, зокрема, щодо [5]:

- обліку та оприлюднення декларацій, здійснення контролю та перевірки декларацій, встановлення своєчасності їх подання, а також повної перевірки задекларованої інформації;

- моніторингу способу життя суб'єктів декларування, додаткових заходів здійснення фінансового контролю, відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

- перевірки та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, що уповноважені на виконання функцій держави, або місцевого самоврядування (прирівняних до них осіб);

- складання протоколів про адміністративні порушення.

Інформація щодо статків чиновників не лише викликає зацікавлення з боку суспільства, але є й красномовним свідченням щодо того, чи відповідають їхні доходи тому способу життя, який ведуть вони та їхні родичі. Адже загальновідомо, що службові особи, котрі займають відповідальне та особливо відповідальне становище можуть обіймати посади, що пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків.

Як зазначають експерти, ухвалення такого рішення спричиняє руйнування логіки електронного декларування, а також перетворює НАЗК на консультативний орган [6]. У свою чергу, ігноруються норми Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003, що ратифікована Верховною Радою України Законом України від 18.10.2006 № 251-V (зі змінами від 28.04.2020) [7], відповідно до ст. 9 част. 1 Конституції України та негативно позначається на національній безпеці держави. Адже саме у п. 5 ст. 8 згаданої вище Конвенції ООН вказано про обов'язок кожної з держав налагодити реалізацію внутрішнього законодавчого поля таким чином, аби забезпечити подання державними службовцями декларацій із зазначенням правдивої інформації про доходи, майнові права, ак-

тиви, інші об'єкти декларування, що знаходяться у власності суб'єкта декларування або членів його сім'ї.

На виконання вимог Конвенції ООН проти корупції відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» особи, що уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також прирівняні до них особи зобов'язані були подавати щорічні декларації. Крім того, відповідно до положень ст. 3 та ст. 52 цього закону ці посадові особи повинні були повідомляти НАЗК про суттєві зміни майнового стану [3]. Таким чином, НАЗК в Україні було визнано основним суб'єктом, на який відповідно до законодавства, а саме ст.ст. 11–12 Закону України «Про запобігання корупції», покладено зобов'язання щодо організації та проведення фінансового контролю, а також перевірки способу життя суб'єктів декларування.

Як свідчать дані, що оприлюднені НАЗК у Національній доповіді щодо реалізації заasad антикорупційної політики, у 2019 році його підрозділами опрацьовано понад 23 тис. повідомлень щодо фактів неподання, чи несвоєчасного подання податкових декларацій суб'єктами декларування, за результатами перевірки зазначених фактів складено та направлено до суду понад 370 протоколів про адміністративні правопорушення, що пов'язані з корупцією, за ст. 172-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення. При цьому, у порівнянні з 2018 роком зазначений вище показник збільшився у 1,2 рази [8, с. 122]. Досягнення високих результатів забезпечувалося, в тому числі, за рахунок упровадження електронного декларування й ефективного обміну електронною інформацією з компетентними органами.

Щодо виявлених ознак кримінального правопорушення за ст. 366¹ Кримінального кодексу України, то у 2018 році НАЗК було складено 163 обґрунтованих висновки щодо цього діяння, а у 2019 році – 269, тобто у 1,6 рази більше [8, с. 122]. За вчинення корупційних злочинів упродовж 2019 року засуджено 766 осіб, серед них, зокрема: 134 державних службовця; 148 посадових осіб органів місцевого самоврядування; 115 службових осіб та працівників органів Національної поліції України;

46 працівників органів ДФС; 6 суддів. За вчинення адміністративних правопорушень, що пов'язані з корупцією, у 2019 році за рішенням суду до адміністративної відповідальності притягнуто 5 тис. 759 осіб, зокрема, з числа державних службовців – 345 осіб; депутатів обласних рад – 96 осіб; депутатів сільських, селищних, міських, районних рад – понад 2 тис. осіб; суддів – 6 осіб та інших службовців судової гілки влади – 18 осіб, а також інших посадових осіб різних органів влади [8, с. 191–192]. Зазначені вище дані красномовно свідчать про високий рівень корумпованості в нашій державі, зокрема, серед осіб, що уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також прирівняних до них осіб.

Оскільки рішення Конституційного суду України відповідно до законодавства є обов'язковим, остаточним та таким, що не може бути оскарженим, перед Урядом держави постало завдання щодо якомога швидшого вжиття заходів з виправлення ситуації, що склалася. Як зазначають фахівці, частково врегулювати ситуацію можливо шляхом внесення змін та доповнень до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення з метою посилення відповідальності за недостовірне декларування, а також до антикорупційного законодавства України за для відновлення повноважень НАЗК як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізацію державної антикорупційної політики в державі [6]. Це питання потребує врегулювання у короткі часові проміжки, можливо, навіть шляхом радикальних змін у судовій гілці влади. Адже до ухвалення сумнозвісного рішення від 27.10.2020 № 3-р/2020 долучилися й ті судді Конституційного суду України, щодо яких НАЗК складено адміністративні протоколи стосовно недостовірності відомостей у поданих ними деклараціях, тобто має місце конфлікт інтересів.

За даними, що оприлюднені Національним агентством з запобігання корупції, упродовж 2017–2020 років проблемі боротьби з корупцією в Україні приділяється особлива увага. Зокрема, за даними опитування, що

проводилося НАЗК на початку 2020 року, близько 49 % опитаних громадян вважають корупцію однією з найбільших загроз для національної безпеки держави [8, с. 27].

За індексом сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index, CPI), що розраховується міжнародною організацією Transparency International за 100-бальною шкалою, Україна у 2019 році набрала лише 30 балів (червоний сектор, що інтерпретується у цьому дослідженні як «корупція замість держави») і посідала 126 місце зі 180 країн, що потрапили до вибірки. При цьому наша держава залишається далеко позаду від найближчих сусідів, зокрема, Польщі (ця країна посідає 41 місце (58 балів)), Словаччини (59 місце (50 балів)) та Білорусі (66 місце (45 балів)) [9]. Тож якими будуть показники України за індексом сприйняття корупції у 2020 році можемо лише здогадуватися, проте вони напевно чи стануть кращими порівняно з минулорічними, у зв'язку із ситуацією, що склалася.

Як зазначається у згаданому вище дослідженні, «спільним для країн, які успішно долають корупцію, є дотримання верховенства права, незалежність органів контролю та негативне ставлення суспільства до зловживання владою, та публічними коштами заради особистої вигоди». При цьому наголошується на тому, що «баланс між законодавчою, виконавчою, судовою владою та повноваженнями президента має бути збережено незалежно від політичних потреб та інтересів окремих особистостей» [9].

Для ефективного подолання корупційних явищ в Україні, а також збільшення довіри громадян та бізнесу до Уряду держави у 2020 році, що відповідно сприятиме й покращенню позиції останньої серед світової спільноти, експерти міжнародної організації Transparency International запропонували ряд заходів рекомендаційного характеру (див. рис. 1) [9]:

- формування незалежної та професійної судової влади;
- забезпечення незалежності та спроможності органів антикорупційної сфери;
- позбавлення Служби безпеки України повноважень у сфері протидії економічним і корупційним злочинам;
- підвищення ефективності систем запобігання політичної корупції;

- запуск відкритого та підзвітного процесу приватизації державного майна.

Відповідно, варто прислухатися до зазначених вище рекомендацій та прискорити впровадження заходів, спрямованих на покращення показників України за індексом сприйняття корупції.

З метою врегулювання ситуації, спричиненої ухваленням Конституційним Судом України рішення від 27.10.2020 № 3-р/2020 на розгляд Верховної Ради України подано проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо криміналізації ухилення від декларування достовірної інформації особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування)» від 02.11.2020 № 4301. Цим законом ініціюється доповнення розділу XVII Кримінального кодексу України новою ст. 366² (Ухилення від декларування достовірної інформації), замість визнаної неконституційною ст. 366¹. Відповідно до нової ст. 366² «умисне подання суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції», або умисне неподання суб'єктом декларування зазначеної декларації, караються штрафом від 2 тис. 500 до 3 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від 150 до 240 годин, або позбавленням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років» [10].

Таким чином, уряд держави намагається ліквідувати прогалину у правовому полі щодо відсутності законодавчо врегульованої відповідальності за свідоме декларування недостовірних відомостей щодо майна (іншого об'єкта декларування, що має вартість), якщо такі відомості різняться від достовірних на суму в понад 250 прожиткових мінімумів для працездатних осіб. Такий підхід відповідає міжнародним стандартам у частині декларування доходів, майнових прав, активів та інших об'єктів декларування, що знаходяться у власності суб'єкта декларування або членів його сім'ї.

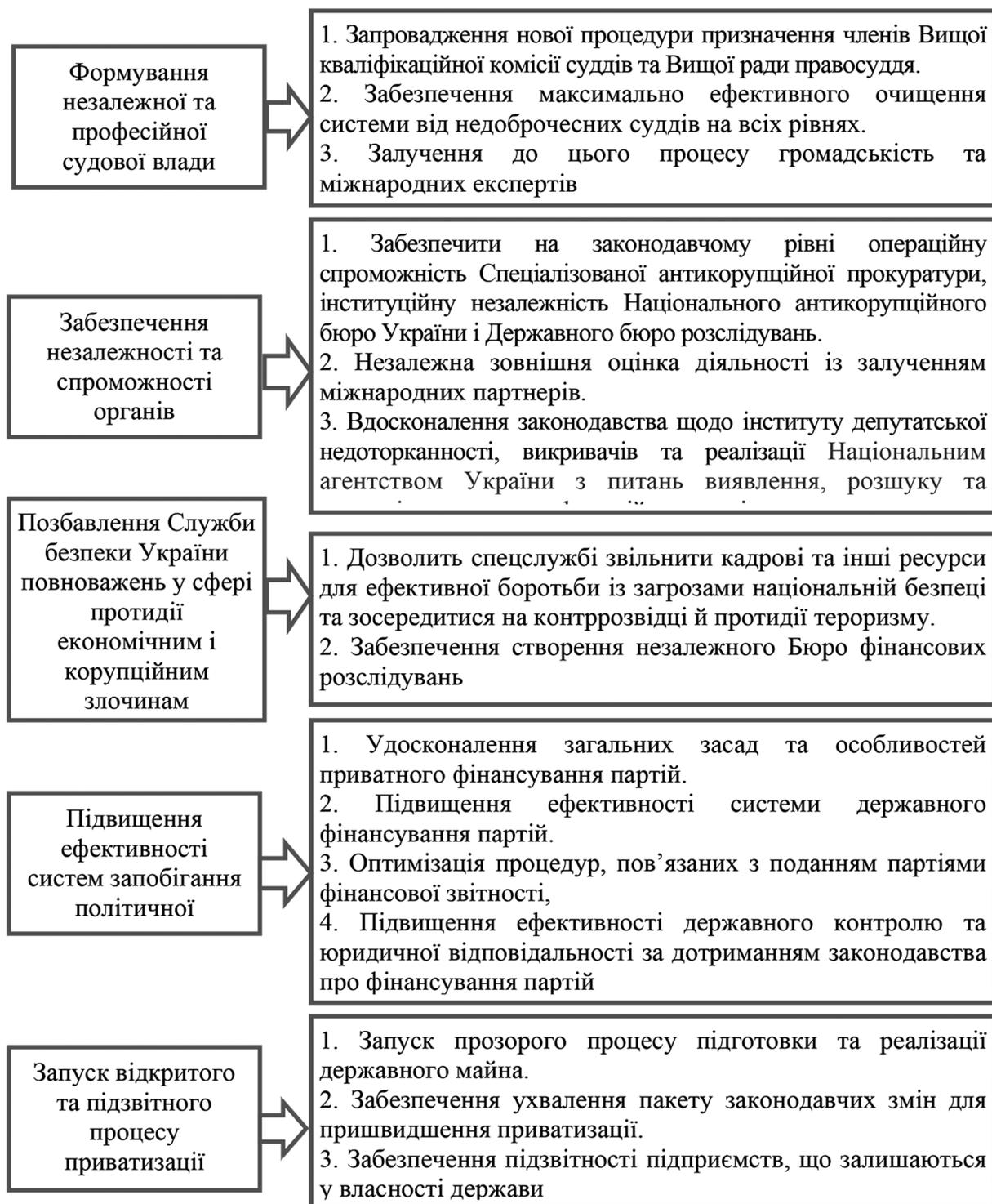

Рис. 1. Рекомендації міжнародної організації Transparency International щодо подолання корупції в Україні*

*Джерело: складено за даними [9]

Висновки

Підсумовуючи викладене вище, можемо констатувати, що ухвалення Конституційним Судом України рішення від 27.10.2020 № 3-р/2020 спричинило загострення конституційної кризи в країні, що загрожує підризу національної безпеки. Досягнення України у сфері запобігання корупції опинилися під загрозою. Це вимагає від Уряду держави вжиття невідкладних заходів, серед яких повинно бути: 1) внесення змін та доповнень до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині повернення та посилення відповідальності за недостовірне декларування; 2) внесення змін до антикорупційного законодавства України за для відновлення повноважень НАЗК, як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, котрий забезпечує формування та реалізацію державної антикорупційної політики в державі; 3) відновлення електронного декларування; 4) вжиття заходів щодо «перезавантаження» Конституційного Суду України та залучення нових кадрів з бездоганною репутацією та високим рівнем професійної компетенції з питань конституційного права (шляхом жорсткого конкурсного відбору, що відповідатиме конституційним вимогам); 5) збільшення межі нижнього порогу застосування кримінальної відповідальності за неправдиве декларування.

Література

1. Литвин О.В., Литвин Н.А. Правове забезпечення інформаційної політики України в сучасних умовах. *Науковий вісник Національного університету ДПС України*. Ірпінь, 2015. № 1(68). С. 74-80.

2. Стародуб Д. М. Правове регулювання декларування доходів фізичних осіб: порівняльна характеристика України та країн СНД: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Ун-т держ. фіскальної служби України.- Ірпінь, 2017. 204 с. URL: <http://ir.nusta.edu.ua/jsrui/handle/doc/1621>(дата звернення: 29.12.2020).

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Дата оновлення: 27.10.2020. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n43>

(дата звернення: 29.12.2020).

4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III (зі змінами). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 29.12.2020).

5. Рішення Конституційного суду України у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про запобігання корупції», Кримінального кодексу України від 27.10.20 № 3-р/2020, судова справа № 1-24/2020(393/20) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v013p710-20#Text> (дата звернення: 29.12.2020).

6. Серета С. Закриті декларації і непокарані корупціонери: які наслідки матиме рішення Конституційного суду для України? Жовтень 2020. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/rishennia-ksu-i-borotba-z-korupcijeju/30917567.html> (дата звернення: 29.12.2020).

7. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Закон України від 18.10.2006 № 251-V (зі змінами від 28.04.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/251-16#Text> (дата звернення: 29.12.2020).

8. Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики у 2019 році (проект). Національне агентство з питань запобігання корупції. 2020. 266 с. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/Proyekt-Natsdopovid-2019.pdf> (дата звернення: 29.12.2020).

9. Індекс сприйняття корупції-2019. Transparency International. URL:<http://cpi.ti-ukraine.org/#/>(дата звернення: 29.12.2020).

10. Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо криміналізації ухилення від декларування достовірної інформації особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування): від 02.11.2020№4301. URL:http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70297(дата звернення: 29.12.2020).

АНОТАЦІЯ

Статтю присвячено дослідженню проблемних питань щодо уникнення кримінальної відповідальності за декларування неправдивої інформації особами, що уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також прирівняними до них особами.

З'ясовано, що визнання неконституційними окремих норм антикорупційного законодавства судьями Конституційного суду України спричинило широкий резонанс в усій світовій спільноті та поставило під загрозу імідж нашої країни, котра упродовж останнього часу активно впроваджувала заходи щодо подолання корупції, у тому числі, й у вищих ешелонах влади.

Зроблено висновок про те, що з метою врегулювання ситуації, що склалася, необхідним є вжиття ряду наступних заходів: 1) внесення змін та доповнень до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині повернення та посилення відповідальності за недостовірне декларування; 2) внесення змін до антикорупційного законодавства України за для відновлення повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, котрий забезпечує формування та реалізацію державної антикорупційної політики в державі; 3) відновлення електронного декларування; 4) «перезавантаження» Конституційного Суду України та залучення нових кадрів з бездоганною репутацією і високим рівнем професійної компетенції з питань конституційного права (шляхом жорсткого конкурсного відбору, що відповідатиме конституційним вимогам); 5) збільшення межі нижнього порогу застосування кримінальної відповідальності за неправдиве декларування.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, кримінальна відповідальність, податкова декларація, оподаткування, ухилення від сплати податків, корупція, судочинство.

LEGAL CONSEQUENCES OF CANCELLATION CRIMINAL RESPONSIBILITY FOR DECLARING FALSE INFORMATION

The article is devoted to the study of problematic issues regarding the avoidance of criminal liability for declaring false information to persons authorized to perform the functions of

state or local self-government, as well as persons equated to them.

It was found out that the judges of the Constitutional Court of Ukraine declared certain norms of anti-corruption legislation unconstitutional. This caused a wide resonance not only in Ukraine, but also in the whole world community and endangered the image of our country, which has recently been actively implementing measures to combat corruption, including in the highest echelons of power.

Recognition by the Constitutional Court of Ukraine of unconstitutional precisely those norms of the legislation that regulate the issues concerning the subjects of declaration, which are officials holding a responsible and especially responsible position, as well as declaring subjects who hold positions associated with a high level of corruption risks have set a precedent for the elimination of liability for intentional non-submission, or the submission by declarants of inaccurate information in the declaration. Significant restrictions have also been introduced in terms of control by the National Agency for the Prevention of Corruption (NAPC) judicial branch of power and abolished its main powers, which essentially turns it into an advisory body.

It is concluded that in order to resolve the situation it is necessary to take the following measures: 1) making changes and additions to the Criminal Code of Ukraine and the Code of Ukraine on Administrative Offenses in terms of return and strengthening of liability for false declaration; 2) amendments to the anti-corruption legislation of Ukraine to restore the powers of the NAPC as a central executive body with a special status, which ensures the formation and implementation of state anti-corruption policy in the state; 3) restoration of electronic declaration; 4) «resetting» of the Constitutional Court of Ukraine and attracting new staff with an impeccable reputation and a high level of professional competence in matters of constitutional law (through strict competitive selection that will meet the constitutional requirements); 5) increasing the limit of the lower threshold of application criminal liability for false declaration.

Key words: administrative liability, criminal liability, tax return, taxation, tax evasion, corruption, litigation.